

Бекitemin
Мектептин директору
Сатыланов Дж. Дж.

Мектеп китеңканасы жөнүндө жобо

1. Жалпы жобо

- 1.1 Китеңкана-билим берүү уюмунун билим берүү жана тарбия берүү мақсатында, окутуу тилдерине ээлек кылуу формалары, окуу жана атайын китеңкана функцияларын айкалыштырган, китең жана билим берүү мекемеси менен иш алыш барган мектептин түзүмдүк белүмчөсү.
- 1.2 Мектеп китеңканасы мектептеги иштеген педагогикалык коллектив менен иш алыш барат.
- 1.3 Мектептин китеңканасы билим берүү тутумунун, маданияттын китеңканалары менен өз ара аракеттенет, мектептин окуучуларына жана мугалимдерине кызмат кылат
- 1.4 Мектеп китеңканасында белгиленген үлгүдөгү, мектептин атальышы жазылган мөөрү (печать)бар
- 1.5 Өз ишинде мектеп китеңканасы, ушул жобону жана мектептин уставын жетекчиликке алат

1. Мектеп китеңканасынын негизги мислдөттери:

- Окуучуларга маалымат маданиятын, китеңти сүйүүнү, китең окуу маданиятын үрөтүү жана китеңкананы колдоно билүүгө тарбиялоо
- Мектеп окуучуларынын чыгармачыл ой жүгүргүүсүн, таанып билүү кызыкчылыктарын жана жөндөмдөрүн өркүндөтүү жана мектеп программаларын ийгиликтүү өздөштүрүү учун адабияттарды системалуу окуу зарылчылыгын естүрүү.
- Окуучулардын социалдык жана маданий муктаждыктарын, адабий китеңгердин жардамы менен өз алдынча тарбиялоодо китеңканадагы ар кандай методдордун негизинде жардам берүү
- Окуу процессинин мазмунунун ар түрдүүлүгүн, китеңкана фондусун жана окурмандарга маалыматтык-китеңканалык кызматтарды ыкчам сапаттуу алуу аркылуу мектеп жамаатынын программалык педагогикалык мамилесинин өзгөчөлүктөрүн камсыз кылуу
- Педагогикалык адабияттарды жана ал жөнүндө маалыматтарды жайылтуу менен мугалимдердин, тарбиячылардын, мектептин башка кызматкерлеринин методикалык педагогикалык чеберчилигин өркүндөтүүлөрүнө ар тарааптуу жардам көрсөтүү

2. Мектептин китеңканасын уюштуруу

- 1.1. Мектеп китеңканасынын иш-аракеттерин уюштурууда жооптуу болуп китеңканачы эсептелет
- 1.2. Китеңкананын иштөө убактысы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, мектептин ички эмгек эрежелерине ылайык белгиленет жана мектептин директору тарабынан бекитилет.
- 1.3. Мектептин администрациясы китеңканага санитардык-гигиеналык стандарттарга жооп берген көркөтүү китеңкана шаймандары (китең сактоо учун текчелер, окурмандар үчүн столдор) менен жабдылган санитардык-гигиеналык стандарттарга жооп берген өзүнчө бөлмө берег (китең фонду өзүнчө фонддон), техникалык каражаттар (ТВ, видео жазғыч, радио борбор), компьютер, жана өргө коопсуздугү үчүн шаймандар менен камсыз кылат
- 1.4. Кыргыз Республикасынын мыйзамында мектептин китеңканачысы "Билим берүү мекемелеринин китеңкана фондусун эсепке алуу бөюнча нускамага" ылайык китеңгерди жана мезгилдүү басылмаларды (журналларды жана гезиттерди) эсепке алууну, сактоону жана пайдаланууну камсыз кылат, ошондой эле фонддун сакталышы үчүн материалдык жоопкерчилик милдеттенидирлилөт.
- 1.5. Китеңкана фондусунун абалы мектептин жаңы окуу жылына даярдыгын аныктоочу негизги көрсөткүчтердүн бири.

1.6. Мектептин китеңканасынан адабияттарды (окуу китеңтери, маалымдамалык-усулдук, билим берүү, таанып билүү ж.б.) алуу мектептин директору тарабынан бекитилген буйрукка (тапшырыкка) ылайык жүргүзүлөт.

3. Мектеп китеңканасынын иштөө мазмуну

- 1.7. Мектептин китеңканасында аткарылган иштин мазмуну жана көлөмү мектептин өзгөчөлүгүне жана миљдеттерине жараша жөнгө салынат.
- 1.8. Мектептин китеңканасы китеңкана фондун жайгаштырууну, сактоо режимин жана сактоону жүзөтө ашырат.
- 1.9. Мектеп китеңканасы тармактык курамы боюнча ар тараптуу (универсалдуу), анын билим берүүчү жана маалыматтык функцияларынын мазмунуна дал келген китеңкана фондун толуктириет. Мектептин китеңкана фондуду – окуу китеңтерин жана көркөм адабиятты бириткирет. Көркөм адабият фондуду: мектеп окуучулардың үчүн маалымдама, илимий популярдуу адабият, ошондой эле педагогикалык кызметкерлер үчүн педагогикалык, методикалык жана маалымдамалык адабияттар болуп белгүнөт. Фондун курамы түрүнө, менчигинин формаларына жана окутуу тилдерине, окуучулардын контингентине жараша өзгөрүлүп турат. Мектептин китеңкана фондуда китеңтерден, журналдардан, гезиттерден, брошюралардан, салттуу эмес маалымат каражаттарынан - аудио-видео кассеталардан, дискеттерден турат.
- 1.10. Китеңкананы окурунчарды окуучулар, мектеп кызметкерлери, ата-әнелер болуп саналат
- 1.11. Дифференциалдаштырылган кызмат окуу залында, адабияттарды тандоодо жана китең менен өз алдынча иштөөдө окурунчар менен жекече жана массалык иш алып барууда абонементте жүргүзүлөт
- 1.12. Мектеп китеңканасы класс жетекчиси менен биргеликтө мектептин мугалимдер жамаатына жардам берет. Ошондой эле китеңканалар аралык насыяны жана мектеп ичиндеги китең алматпууну колдонот.
- 1.13. Мектеп китеңканасы иш кагаздарын жүргүзүүчү шкафттарды жана картотекаларды уюштурат жана жүргүзөт
- 1.14. Мектептин китеңканасы төмөнкүлөрдү камтыйт:
 - Мектептин билим берүү процесси, окуучулардың жана мугалимдердин өзүн-өзү тарбиялоосу;
 - Альтернативдик окутуу, окуу процессинин мазмунунун ар түрдүүлүгү, китеңкананын маалымдама-издөө аппаратын натыйжалуу тейлөөгө негизделген айрым мектеп топторунун программалык педагогикалык мамилелеринин өзгөчөлүктөрү;
 - Окуучулардың инсандык өнүгүүсүнүн ыкмаларын, формаларын жана каражаттарын эркин тандоо үчүн шарттарды түзүү
- 1.15. Мектептин китеңканачысы ачык сабактарды, китеңкана жана библиографиялык сабактуулук сабактарын, китең баалоо ийримин жетектей алат.
- 1.16. Мектептин китеңканачысы китеңкананын активин түзөт, китеңканада иштөөгө кызыктыра.

4. Укугу

Китеңканачынын укугу:

- 4.1 Китең фондунун жана китеңкананын иштери менен окурунчарды жана кызметкерлерди тааныштыруу;
- 4.2 Китеңканада боло турган ремонт иштеринде ишкөрлөрдин ишин көзөмөлдөөгө, аларга сунуштарды айттууга;
- 4.3 Мектептин педагогикалык кенешмелеринде совещательдик голос менен катышууга.

5. Жоопкерчилиги

- 5.1 Мектептин Уставын, ички эмгек эрежелерин, директордун буйруктарын,
- 5.2 Инструкциядагы иш аракеттерди аткарууга;

6. Иш миљдеттери:

- 6.1 Окуу-тарбия иштери боюнча директордун орун басарынын берген сунуштамасынын негизинде, 40 сааттык иш жумалыгы директордун буйрутунун негизинде, иш графиги түзүлөт;
- 6.2 Окуу тарбия иштери боюнча директордун орун басарынын жөнөтүүсү боюнча, келбей калган мугалимдердин ордуна, зарыл болгондо төлөнүү менен алмашылса болот;

6.3 Мугалимдер жааматы, окуучулар, ата-энелер жана жалпы эле окурмандар менен тыгыз байланышта иш алып баруу.

2. Китеңкананын окуу залын пайдалуу эрежеси

1. Китеңкананын окуу залы иш башталганда чейин 15 минут мурда ачык болушу керек
2. Окуу залында окурмандар китеңканачы болгон мезгилиндеги гана боло альшат
3. Окуу залын ар бир тыныгуу учурунда желдетип жана нымдуу сүргүч менен тазалап туралы кылышат
4. Кабинетке жоопту, кабинеттин тазалыгына жана коопсуздук (өрт, техникалык) эрежелерине сакталышына кам көрөт
5. Кабинеттин эмерек мүлкүн, окуу каражаттарын бүлүндүрүп, булгоого тьюю салынат.
3. Китеңкана фондунун колдонуу тартиби:
 1. Окуучулар сабак жүгүртмөсүнө ылайык китеңканага жазылат. Мектептин кызматкерлери жана ата-энелер - паспорт же инсанды тастыктаган башка документтердин көчүрмөсүн таштоо менен китеңканга жазыла альшат.
 2. Ар бир окуучу көрсөтүлгөн үлгүдөгү окурман формияры – окурмандардын китеңтил алған датасын жана китеңтин атын жазган китеңканачы тарабынан кабыл алынган документ. Китеңканага жазылганда, окурман китеңкананы пайдалануунун эрежелери менен таанышуусу жана окурмандын формиярына өз кол тамгасын коюусу керек. Китеңтер окурманга 7 күндүк мөөнөткө берилет. Эскертүү. Башка окурмандардан бул китеңке суроо-талаап жок болсо, пайдаланууну узартууга болот.
 3. Методикалык китеңтер жана окуу китеңтери окуу программына ылайык берилет, окуу жылдын аягында кайра кабыл алынат
 4. Окуучуларга кийинки китеңтил алған окуу китеңтерин окуу программасына ылайык берилет. Окуу жылдын аягында кайра кабыл алынат
 5. Сейрек жана баалуу китеңтер, альбомдор, үйдөгү маалымдама басылмаларынын бирден-бир көчүрмөлөрү үйгө берилбейт

4. Мектеп китеңканасынын жалпы китең фондусу

1. Бюджеттик каражаттарга сатылыш алынган окуу адабиятын, ошондой эле мурда түзүлгөн билим берүү фондун, бардык окуу жайлары, эч кандай чексиз, акысыз пайдаланууга укуктуу.
2. Окуу китеңтери окуучуларга таратууда атайын график түзүлүп класс жетекчиси аркылуу берилет. Класс жетексичинин көзөмөлүндө жүргүзүлөт
3. Эгерде окуу китеңи жоголгон же жакшы сакталбаган болсо, окуучунун ата-энеси атайын мыйзамдын негизинде китеңтин ордунан жана китең алыш берет
4. Окуу жылы ичинде башка билим берүү мекемесине которулган учурда окуучу, окуучунун ата-энеси окуу жылы учүн берилген окуу китеңтерин китеңканага кайтарып бериши керек жана китеңканачыдан бардык окуу китеңтеринин кайтарылыш берилгендиги жөнүндө маалымдама алыши керек.
5. Окуу жылына окуу китеңтерин берүү август жана сентябрь айларында, окуу жылы аяктагандан кийин окуу китеңтерин кабыл алуу май айы жана июнь айлары боюнча китеңканачы тарабынан түзүлгөн графикке ылайык жүргүзүлөт. Мектепке келген же чыккан окуучулар үчүн окуу куралдары окуу жылы көлгөндө же мектепке кеткендөн кийин кабыл алынат же чыгарылат.
6. Окуучулар окуу китеңинин биринчи бөлүгүн окуусун аяктагандан кийин тапшыра альшат (учурдагы окуу жылынын ортосу декабрь, январь айлары).
7. Окуу китеңтеринин коопсуздугун көзөмөлдөө максатында рейддер уюштурулуп, окуучулардын окуу китеңтери текшерилет.

Китеңти сактоонун эрежелери

1. Кир кол менен кармабоо керек
2. Столго ынгайлуу кооп алуу керек
3. Китеңти 30,40 см көздөн 45 градуска алыс кармоо керек
4. Китеңке карандаш же ручка менен белги койбоо керек
5. Китеңти жабык текчелерде кармоо керек
6. Сыртын сыртоо керек
7. Чыгарган авторлордун эмгегин баалоо керек